

Rozdział 15.

Seler korzeniowy

Wiadomości ogólne

Seler korzeniowy należy w Polsce do grupy najważniejszych warzyw przyprawowych. Jest bogatym źródłem soli mineralnych: potasu, wapnia, sodu, magnezu i fosforu. Duże znaczenie dietetyczne mają zawarte w nim olejki eteryczne.

Seler jest warzywem uprawianym na zbiór pęczkowy, bezpośrednie zaopatrzenie rynku, do przetwórstwa i przechowywania.

Odmiany selera różnią się cechami morfologicznymi i gospodarczo-użytkowanymi.

Metodyka doświadczenia

W ramach badań PDO w 2020 roku założono w Stacji Doświadczalnej Oceny Odmian w Szczecinie Dąbii doświadczenie z selerem korzeniowym. W doświadczeniu brało udział 11 odmian selera korzeniowego w trzech powtórzeniach. Doświadczenie założono i prowadzono zgodnie z metodyką WGO opracowaną przez COBORU w Słupi Wielkiej.

Tabela 15.1. Seler korzeniowy. Odmiany badane w 2020 roku.

Lp	Nazwa odmiany	Pochodzenie
1	Talar	PlantiCo Zielonki
2	Makar	PlantiCo Zielonki
3	Denar	PlantiCo Zielonki
4	Asterix	Moravoseed
5	Monet	PNOS Ożarów
6	Neon	Semo
7	Brilliant	Bejo Zaden
8	Elena	Bejo Zaden
9	Albedo	Clause
10	Torpedo	Clause
11	Monarch	Clause

Tabela 15.2. Seler korzeniowy. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2020

<i>Miejscowość</i>	Szczecin	
Powiat	Szczecin	
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Kompleks zbożowo-pastewny. Gleba murszowo-mineralna, piasek luźny zalega płytko	
Klasa bonitacyjna gleby	V	
Zasobność gleby w P (mg/l)	102	
Zasobność gleby w K (mg/l)	145	
Zasobność gleby w Mg (mg/l)	172	
pH gleby (w H ₂ O)	7,7	
Przedplon	pszenica	
Obsada roślin (szt./m ²)	6,67	
Nawożenie mineralne	<i>przed sadzeniem</i>	<i>pogłównie</i>
N (kg/ha)	102	68
P ₂ O ₅ (kg/ha)	94	
K ₂ O (kg/ha)	153	
Zaprawa nasienna	-	
Insektycydy		
	Spin Tor 240 SC	
	Mospilan 20 SP	
Fungicydy		
	Topsin M 500 SC	
	Scorpion 325 SC	

Tabela 15.3. Przebieg warunków klimatycznych w roku 2020.

MIESIĄC	DEKADA	TEMPERATURA (°C)	OPADY [mm]
kwiecień	II	7,13	1,0
	III	10,10	20,2
maj	I	11,04	10,8
	II	10,04	2,6
	III	12,58	18,7
czerwiec	I	14,56	3,7
	II	18,83	12
	III	19,34	23,0
lipiec	I	17,71	16,8
	II	17,71	14,5
	III	17,25	0,3
sierpień	I	19,82	12,4
	II	18,40	32,3
	III	20,65	20,2
wrzesień	I	14,80	36
	II	14,85	0,0
	III	13,72	37,3

Doświadczenie z selerem było deszczowane, zwłaszcza w okresie intensywnego przyrostu zgrubienia korzeniowego (sierpień).

Tabela15.4. Seler korzeniowy. Wegetacja. Rok 2020.

Lp	Wyszczególnienie		
1	Siew	<i>data</i>	17.03.2020
2	Sadzenie w polu	<i>data</i>	21.05.2020
3	Zbiór	<i>data</i>	11.09.2020
4	Stan w czasie wegetacji	9°	8,7
5	Porażenie przez szkodniki	9°	9,0
6	Porażenie przez choroby	9°	8,8

Tabela 15.5. Seler korzeniowy. Choroby i szkodniki. Rok 2020.

Odmiany	Zgorzel siewek	Mączniak prawdziwy baldaszk.	Zgnilizna korzeni	Szara pleśń	Septorioza	Liściolubka selerowa	Mszyce	Bawełnica topolowo-sałatowa
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Talar	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
Średnia	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
2. Makar	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
Średnia	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
3. Denar	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
Średnia	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
4. Asterix	9	9	7	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
Średnia	9,0	9,0	8,3	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
5. Monet	9	9	7	9	8	9	9	9
	9	9	7	9	8	9	9	9
	9	9	8	9	8	9	9	9
Średnia	9,0	9,0	7,3	9,0	8,0	9,0	9,0	9,0
6. Neon	9	9	8	9	8	9	9	9
	9	9	9	9	8	9	9	9
	9	9	9	9	8	9	9	9
Średnia	9,0	9,0	8,7	9,0	8,0	9,0	9,0	9,0
7. Brilliant	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	8	9	9	9	9	9	9
Średnia	9,0	8,7	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
8. Elena	9	8	9	9	9	9	9	9
	9	8	9	9	9	9	9	9
	9	8	9	9	9	9	9	9
Średnia	9,0	8,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
9. Albedo	9	9	9	9	8	9	9	9
	9	9	9	9	8	9	9	9
	9	9	7	9	8	9	9	9
Średnia	9,0	9,0	8,3	9,0	8,0	9,0	9,0	9,0
10. Torpedo	9	9	9	9	8	9	9	9
	9	9	7	9	8	9	9	9
	9	9	9	9	8	9	9	9
Średnia	9,0	9,0	8,3	9,0	8,0	9,0	9,0	9,0
11. Monarch	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	9	9	9	9	9	9	9
	9	8	9	9	9	9	9	9

Wyniki doświadczeń PDO w województwie zachodniopomorskim w 2020 roku

Średnia	9,0	8,7	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0

Ocena w tabeli jest średnią z trzech poletek:

9 – oznacza 0 – 5 % porażenia lub uszkodzenia roślin

1 – oznacza 96 – 100 % porażenia lub uszkodzenia roślin

**Tabela 15.6. Seler korzeniowy. Plon ogólny i handlowy w przeliczeniu (dt/ha).
Rok zbioru 2020.**

LP	Odmiana	Plon ogólny w dt / ha	Plon handlowy dt/ha
1	Talar	503,70	488,89
2	Makar	458,27	364,93
3	Denar	421,73	417,28
4	Asterix	588,15	543,70
5	Monet	595,15	487,41
6	Neon	551,60	529,88
7	Brillant	512,10	508,15
8	Elena	539,75	532,35
9	Albedo	559,01	551,11
10	Torpedo	597,53	582,72
11	Monarch	542,22	542,22

Tabela15.7. Seler korzeniowy. Struktura plonu. Rok zbioru 2020.

Lp	ODMIANA	STRUKTURA PLONU						
		HANDLOWE RAZEM	HANDLOWE korzenieł.>15cm.	HANDLOWE. ŚR.10,1- 15,0cm.	HANDLOWE 6,1-10,0 cm	Niehan dłowe ≥6,0cm.	Niehandlo we popękane	CHOR E
		% WAGOWY PLONY OGÓLNEGO						
1	Talar	97,0	8,8	84,9	3,3	0,1	2,8	0,0
2	Makar	79,6	8,8	68,5	2,3	0,3	20,0	0,0
3	Denar	99,0	5,9	87,9	5,2	0,0	1,1	0,0
4	Asterix	92,4	13,2	78,4	0,8	0,6	6,4	0,6
5	Monet	81,8	17,8	62,3	1,7	0,0	16,4	1,7
6	Neon	96,0	9,1	85,3	1,6	0,0	3,5	0,4
7	Brilliant	99,3	11,4	87,2	0,7	0,0	0,8	0,0
8	Elena	98,5	12,5	84,4	1,6	0,0	1,4	0,0
9	Albedo	98,7	11,6	78,4	8,7	0,0	0,7	0,7
10	Torpedo	97,5	26,8	70,7	0,0	0,0	1,8	0,7
11	Monarch	100,0	22,7	76,1	1,2	0,0	0,0	0,0

Tabela15.8. Seler korzeniowy. Niektóre cechy jakościowe. Rok zbioru 2020.

Lp	Odmiana	Cechy jakości						
		Pośpiechy szt.	Średnia masa korzenia [kg]	Barwa miąższu	Plamistość miąższu wskaźnik	Wskaźnik parcienia	udział korzeni z pustymi przestrzeniami [%]	udział korzeni bocznych [%]
1	Talar	0	0,72	7	0,1	0,0	60	23,2
2	Makar	0	0,69	9	0,4	0,1	50	20,7
3	Denar	0	0,52	7	0,3	0,1	20	22,9
4	Asterix	0	0,74	9	0,1	0,1	10	17,6
5	Monet	0	0,68	9	0,1	0,2	0	14,0
6	Neon	0	0,65	7	0,0	0,1	20	22,7
7	Brilliant	0	0,64	7	0,1	0,1	30	21,2
8	Elena	0	0,77	7	0,0	0,1	20	21,4
9	Albedo	0	0,80	7	0,1	0,0	10	23,1
10	Torpedo	0	0,86	9	0,2	0,1	20	20,0
11	Monarch	0	0,74	9	0,0	0,1	50	20,0